

Ignacy, imię zakonne Filip Nereusz od Wniebowzięcia NMP Golański

[nauczyciel](#)

[guwerner](#), [pijar](#), [autor podręcznika](#), [kaznodzieja](#), [pisarz](#), [tłumacz](#)

Ur. 30.8.1753, Kluczkowice

Zm. 26.1.1824,

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Kształcił się u [pijarów](#) w [Podolińcu](#) na Spiszu. Do [zakonu pijarów](#) wstąpił 23 sierpnia 1769 roku w [Podolińcu](#), odbył [nowicjat](#) i tam złożył śluby 15 sierpnia 1771 roku.

Tam w 1773 roku ukończył zakonne studia [humanistyczne](#), w tym też roku rozpoczął studia [filozoficzne \(logika\)](#) w [Rzeszowie](#).

Etapy kariery dot. edukacji

Od 1774 roku był nauczycielem infimy w [Międzyrzeczu Koreckim](#), następnie w [Złoczowie](#) w 1775 roku. W roku szkolnym 1775/1776 pracował jako nauczyciel pierwszej klasy w [Chelmie](#). W 1777 roku był nauczycielem drugiej klasy w [Rawie](#). W okresie 1777-1779 był [słuchaczem pijarskiego Studium Teologii Spekulatywnej](#) w [Krakowie](#). W latach 1780-1781 pracował w [Piotrkowie Trybunalskim](#) jako nauczyciel [poezji](#), następnie jako [profesor matematyki](#) w [Radziejowie](#) w latach 1781-1782. Od 1783 do 1787 roku wykładał w [Collegium Nobilium](#) na stanowisku [profesora wymowy](#). Od przełożonych uzyskał wysoka ocenę – "laudabelissime" (1786).

Podczas pobytu w [Warszawie](#) powierzono mu także funkcję [prywatnego nauczyciela](#) synów możnych rodów, m.in. Aleksandra Pocieja. W swoich mowach okolicznościowych głosił poglądy w duchu polskiego oświecenia, był gorącym zwolennikiem działalności [Komisji Edukacji Narodowej](#), propagatorem upowszechnienia oświaty polskiej w języku ojczystym oraz poprawy stosunków społecznych. W swoich mowach krzewił patriotyzm.

W 1786 roku w [Warszawie](#) i [Wilnie](#) wydał swoje autorkie dzieło pt. „O wymowie i poezji”. Książka ta przez wiele lat była używana jako [podręcznik](#). Za swoje zasługi otrzymał od króla złoty medal "Merentibus" oraz powołanie przez [Komisję Edukacji Narodowej](#) w 1788 roku na stanowisko [profesora literatury](#) w [Szkołe Głównej Litewskiej](#) w [Wilnie](#) (od 1793 również [profesor wymowy](#)). Dnia 1 października 1792 roku mianowano go profesorem zwyczajnym, pełnił również funkcje sekretarza fakultetu moralno-politycznego. Był świetnym znawcą tematyki, lecz jako wykładowca nie był najlepiej oceniany.

W czasach powstania kościuszkowskiego redagował „Gazetę Narodową Wileńską”. Od 1803 roku był [profesorem Pisma Świętego](#), pełnił również funkcję cenzora oraz [profesora homilektyki](#). Z [Uniwersytetem Wileńskim](#) jako wykładowca związany był do przejścia na emeryturę w 1812 roku, jednak nie zerwał kontaktów i wciąż czynnie uczestniczył w życiu uczelni.

Był również wykładowcą w [Seminarium Duchownym](#) i znanym kaznodzieją, za zasługi otrzymał w 1808 roku intratne beneficjum Uniwersytetu – probostwo kaplicy św. Kazimierza.

Był członkiem warszawskiego [Towarzystwa Przyjaciół Nauk](#).

Był autorem, tłumaczem, wiele jego mów i kilka prac ogłoszono drukiem, jednak za najlepsze uważa się jego pierwsze dzieło „O wymowie i poezji” (Warszawa 1786), które było pierwszym w języku polskim usystematyzowanym zarysem teorii literatury. W celach dydaktycznych i wychowawczych wydał „Listy, materiały i supliki z uwagami stosownymi” (Wilno 1788).

Fakty z życia osobistego

Pochowany w Duksztach k. Wilna.

Żył w [XVIII-XIX wieku](#).

Bibliografia

Przedmiotowa

1. Z. Ciechanowska, *Golański Ignacy*, Polski Słownik Biograficzny, t. 8, Wrocław, 1960.
2. K. Jakowska, *Podręczny słownik pisarzy polskich*, Warszawa, 2006.
3. M. Ausz, K. Puchowski, *Filip Nereusz od Wniebowzięcia NMP, imię świeckie Ignacy*, [w:] Komisja Edukacji Narodowej 1773-1794. Słownik biograficzny, red. A. Meissner, A. Wałęga, Warszawa, 2018.